

Dosarul nr. 3ra-1109/22
2-19155364-01-3ra-21102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: V.Ciurac)
Instanța de apel: Curtea de Apel (jud: Gh. Mîra, A.Bostan, Gr.Dașchevici)

Î N C H E I E R E

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Artur Argatu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Ministerul Afacerilor Interne cu privire la contestarea actelor administrative defavorabile, obligarea emiterii actelor administrative favorabile și încasarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva deciziei din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 14 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 27 septembrie 2019, Artur Argatu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Ministerul Afacerilor Interne cu privire la contestarea actelor administrative defavorabile, obligarea emiterii actelor administrative favorabile și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, potrivit deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Strășeni nr. 22/2019/22173 din 06 august 2019, i-a fost refuzat în stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, pe motiv că stagiul necesar pentru stabilirea pensiei ca militar este mai mic decât 24 de ani, iar vechimea în muncă calculată în temeiul ordinului Ministerul Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, nu se ia în calcul cu înlesniri.

Reclamantul a menționat că, la cererea prealabilă nr.A-1955/19 din 22 august 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a reiterat poziția prin scrisoarea din 11 septembrie 2019, invocând faptul că perioada luată în calcul cu înlesniri contravine pct.8) lit.d.) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne,

colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

Reclamantul considera ilegale și neîntemeiate decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Strășeni și răspunsul la cererea prealabilă a Casei Naționale de Asigurări Sociale din următoarele considerente.

Potrivit certificatului Ministerului Afacerilor Interne nr.34/17-3613 din 27 iunie 2019, activitatea sa în cadrul Ministerului Afacerilor Interne a fost de 19 ani, 9 luni și 6 zile, dar cu înlesniri - 24 de ani, 0 luni și 23 de zile. Înlesnirile - o lună pentru două, au fost calculate pentru perioadele: 10 mai 2004 – 21 iulie 2005 în Izolatorul de detenție provizorie al CPR Strășeni; 02 noiembrie 2012 – 23 mai 2014 în Izolatorul de detenție provizorie al Comisariatului General de Poliție Chișinău, iar după reforma din anul 2013 al Direcției de Poliție.

Reclamantul a menționat că, a activat în cadrul organelor afacerilor interne în perioada pentru care sunt prevăzute înlesniri și a relevat că a anexat la materialele cauzei actele, care confirmă că în perioada 10 mai 2004 – 21 iulie 2005 și 02 noiembrie 2012 – 23 mai 2014, a activat în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al CPR Strășeni și Izolatorul de Detenție Provizorie al Comisariatului General al Poliției, instituții care cad sub incidența reglementărilor din pct.8) lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, în condițiile în care aceste instituții au menirea deținerii persoanelor reținute ori arestate.

Astfel, reclamantul consideră că dispune de dreptul de a beneficia de recalcularea vechimii în muncă în temeiul pct.8) lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar.

De asemenea, reclamantul a menționat că, în conformitate cu prevederile ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018, s-a dispus acordarea de înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri din cadrul subdiviziunilor, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor arestate și reținute în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie), care urmează a fi luate în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile art.18 al Legii 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și persoanelor din corpul de comandă și din trupelor organelor afacerilor interne și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

Reclamantul a invocat că, în scopul executării prevederilor acestui ordin, Inspectoratul Național de Patrulare al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, prin certificatul nr. 34/17 din 27 iunie 2019, a confirmat că vechimea totală stabilită pentru serviciul efectuat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne cu înlesniri este de 24 de ani 0 luni și 23 de zile, fapt care era stabilit și în ordinul Inspectoratului General al Poliției a Ministerului Afacerilor Interne nr.318 ef din 25 iunie

2019, prin care a încetat raportul de serviciu al funcționarului public Artur Argatu cu statut special, conform art. 38 alin.1 lit. c) al Legii nr. 288 - acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie.

Reclamantul a menționat că, la alți colaboratori care au activat, li s-a acordat pensie pentru limită de vârstă, fiindu-le calculate înlesniri și anume lui Drăguțanu Nicolae (Strășeni), Condriuc Arcadie (Căușeni), Pleșca Adrian (Chișinău), Macovei Seregiu (Chișinău) și alții. Or, la caz este o situație prin care se denotă o atitudine discriminatorie și diferită în raport cu alte persoane, fiindu-i încălcat vădit un drept și anume, dreptul la pensie, drept garantat de Legea supremă și prevederile legislației Republicii Moldova, respectarea acestui drept urmând să fie asigurată din momentul ce a fost obținut.

Reclamantul a solicitat anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Strășeni nr.22/2019/22173 din 06 august 2019; de a declara ca fiind ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.A-1955/19 din 11 septembrie 2019; a obliga Casa Națională de Asigurări Sociale de a-i recalcula vechimea în muncă în organele afacerilor interne pentru perioadele 10 mai 2004 - 21 iulie 2005 și 02 noiembrie 2012 – 23 mai 2014, ca perioadă de activitate cu înlesniri, calculându-i-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu; a obliga Casa Națională de Asigurări Sociale să-i achite pensia pentru vechime în muncă, începând cu data de 25 iunie 2019, a încasa din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4000 de lei (f.d.2-7).

Prin cererea de concretizate depusă la data de 14 iunie 2021, reclamantul Artur Argatu, reprezentat de avocatul Albert Antoci a solicitat de a obliga Casa Națională de Asigurări Sociale să recunoască și să aplice în privința sa prevederile ordinului nr. 96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne” și ordinului Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne nr. 318 ef. din 25 iunie 2019, prin care i-a fost recalculată vechimea în muncă în organele afacerilor interne pentru perioadele: 10 mai 2004 - 21 iulie 2005 și 02 noiembrie 2012 – 23 mai 2014, ca perioadă de activitate cu înlesniri, calculându-i-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, și acordarea dreptului de a primi pensie (f.d. 88-89).

Prin hotărârea din 14 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată în contenciosul administrativ, depusă de reclamantul Artur Argatu. S-a anulat decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Strășeni nr.22/2019/22173 din 06 august 2019 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.A1955/2019 din 11 septembrie 2019, ca ilegale. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ prin care să-i recalculeze pensia reclamantului Artur Argatu, cu includerea în ea a avantajelor a două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu, pentru perioadele 10 mai 2004 - 21 iulie 2005 și 02 noiembrie 2012 – 23 mai 2014, conform certificatului nr.34/17-3613 din 27 iunie 2019. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea și achitarea pensiei lui Artur Argatu, începând cu 25 iunie 2019. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Artur Argatu suma de 2000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărârii din 14 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, la data de 28 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului,

casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Artur Argatu să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d.106-108).

Hotărârea motivată din 14 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 28 decembrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție, anexat la materialele cauzei (f.d.117).

La data de 27 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea apelului (f.d.121-124).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul Casei Naționale de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 14 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, fiind menținută hotărârea din 14 iulie 2021 a Judecătoriei Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (f.d.154; 155-164).

În susținerea soluției enunțate, instanța de apel a invocat prevederile art. 1 alin. (1), art. 2 alin. (1) și (2), art. 13 lit. a), art. 14, art. 18 lit. c), art. 44, art. 48, art.49 din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, art. 16 alin. (1) și (2) Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, art. 53 din Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare și a menționat că, pentru calcularea vechimii în munca cu înlesnirile solicitate de intimatul Artur Argatu, este necesar ca persoana să întrunească două condiții și anume: instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

Instanța de apel a relevat că, potrivit pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar, colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortate și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), în prezent, au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Instanța de apel consideră că prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia că prin certificatul nr. 34/17-3613 din 27 iunie 2019, Inspectoratul Național de Patrulare corect a efectuat calcularea vechimii în muncă cu avantaje reclamantului/intimat Artur Argatu,

stabilind că vechimea cu avantaje în serviciu al intimatului în cadrul organelor Ministerului Afacerilor Interne, constituie 24 de ani 0 luni și 23 de zile.

Instanța de apel a considerat neîntemeiate argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, perioadele de activitate ale intimatului Artur Argatu, reflectate în certificatul Inspectoratului Național de Patrulare nr. 34/17-3613 din 27 iunie 2019, incluse ca perioade cu înlesniri - două luni vechime în muncă pentru o lună: 10 mai 2004 – 21 iulie 2005 și 02 noiembrie 2012 – 23 mai 2014, de activitate în cadrul izolatorului de detenție provizorie, au fost incluse în calcul contrar prevederilor Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare și că excluderea acestora condiționează diminuarea vechimii în muncă.

Or, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a ținut cont de faptul că, condiția esențială în sensul pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, este ca instituția în care persoana își exercită serviciul, să asigure paza, escortarea și deținerea persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (de detenție provizorie) și nu apartenența instituției la Departamentul Instituțiilor Penitenciare.

Instanța de apel consideră că instanța de fond corect a dispus anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Strășeni nr.22/2019/22173 din 06 august 2019 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.A1955/2019 din 11 septembrie 2019 de respingere a cererii prealabile. Iar, în așa circumstanțe, instanța de fond corect a admis și pretenția reclamantului privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ prin care să-i recalculeze pensia reclamantului Artur Argatu, cu includerea în ea a avantajelor două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu pentru perioadele 10 mai 2004 – 21 iulie 2005 și 02 noiembrie 2012 – 23 mai 2014, conform certificatului nr.34/17-3613 din 27 iunie 2019 și pretenția privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea și achitarea pensiei lui Artur Argatu, începând cu data de 25 iunie 2019. Or, pretențiile nominalizate sunt indisolubil legate una de alta.

La data de 17 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.172-177).

La data de 30 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului (f.d.180-183).

În susținerea recursului recurenta a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că, au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Recurenta a relevat motivele de fapt și de drept menționate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel.

Suplimentar, recurenta a menționat că, în speța dedusă judecării intimatul Artur Argatu nu întrunește condițiile stipulate la pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și

din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare. Or, intimatul Artur Argatu a activat în Izolatorul de detenție provizorie, care nu este o instituție penitenciară și nu se regăsește în pct. 8 lit.d) din Hotărârea nominalizată.

Recurenta a invocat că la caz, temei de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă în conformitate cu datele reflectate în certificatul nr. 34/17-3613 din 27 iunie 2019, eliberat de Inspectoratul Național de Patrulare, nu există.

Făcând referire la Hotărârea Guvernului nr.494 din 29 mai 1997 pentru modificarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului Republicii Moldova, recurenta a relevat că, pct.8 din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare a fost completat cu lit.d), care reglementează dreptul de a calcula două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu desfășurat nemijlocit în închisori, izolatoarele de anchetă penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

În acest sens, recurenta a menționat că, modificările operate în Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, au fost efectuate în conformitate cu prevederile art. 33 din Legea nr. 1036-XIII din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar, abrogată la data de 16 mai 2018 și nicidecum în temeiul unui alt act normativ, care stabilește astfel de garanții și pentru colaboratorii Ministerului Afacerilor Interne sau Inspectoratului General al Poliției. Or, temeiul legal de emitere a actelor normative este expres stabilit în art. 44 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative.

Recurenta a relevat că, urmează de apreciat critic ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, adoptat în scopul aplicării corecte a prevederilor Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, deoarece acest ordin depășete prevederile actului normativ, în temeiul căruia a fost emis.

Recurenta a făcut referire la art.10 alin. (1) și (2) din Legea nr.100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative și a menționat că, ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne” nu poate să depășească prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis, limitându-se strict la cadrul stabilit de actul normativ, în special doar la lista exhaustivă a înlesnirilor, care se iau în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei reglementate expres de

Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare. Respectiv, orice act emis în baza ordinului menționat urmează a fi considerat nul din oficiu.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei de apel și emiterea unei noi decizii, prin care să fie respinsă acțiunea lui Artur Argatu.

La data de 24 octombrie 2022 în adresa intimatului Artur Argatu și terțului Ministerului Afacerilor Interne a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 184).

Prin referința depusă la data de 09 noiembrie 2022, Ministerul Afacerilor Interne a solicitat să fie declarat inadmisibil recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale (f.d.185-189).

Prin referința depusă la data de 04 noiembrie 2022, Artur Argatu, reprezentat de avocatul Albert Antoci, a solicitat să fie respins ca neîntemeiat recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu menținerea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel (f.d.191-201).

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 07 iunie 2022 (f.d. 154; 155-164).

La data de 17 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.172-177).

Decizia motivată din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice, la data de 17 august 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d.167, 167 verso).

La data de 30 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului (f.d.180-183).

În condițiile enunțate, instanța de recurs conchide că, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost depus în termenul prevăzut la art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ,

recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar

chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Aliona Miron